

TÄHEKE

NR. 2
1964

„Sa, mees, ei teagi? Väljas on sula!“
hõikas Ahto koolist tulles.

„Mina tulen ka välja!“ kargas Rein kohe
püsti.

„Ära tule, täna tuleb sõdal“ hoiatas
Ahto.

Järg lk. 5

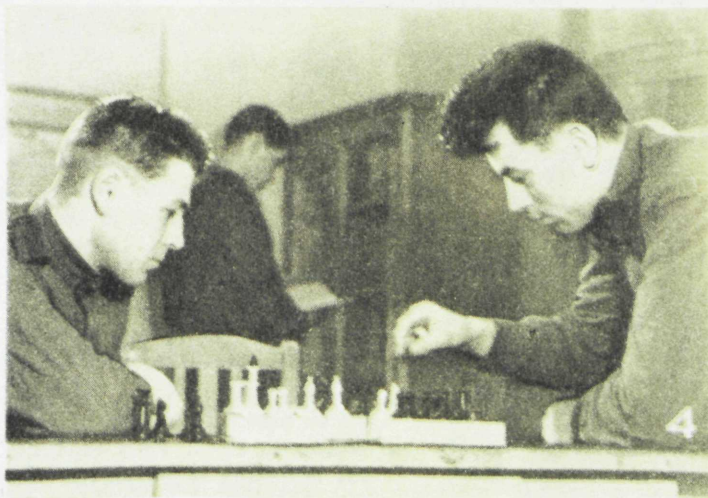
SÕDURI PÄEV

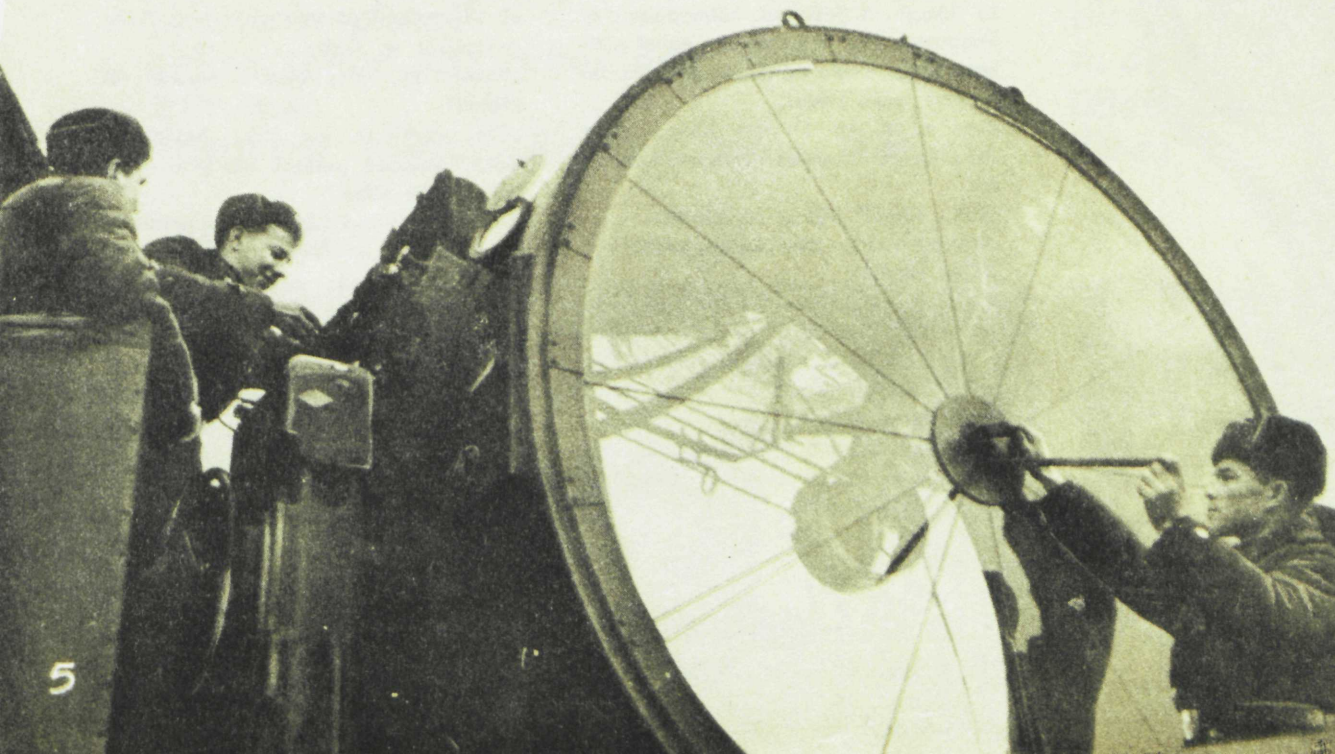
Piirivalvurite päev algab ammu enne päikesetõusu. Sina alles magad, aga nemad juba ruttavad õp-pusele või teenistuskohuseid täitma. Vaata noormeest, kes pildil 1 hoiab mikrofoni suu ees. See on radist. Sel-jale kinnitatud raadiojaama abil an-nab ta parajasti edasi kiirteadet väe-üksuse staapi. Mõni hetk hiljem ruttab patrull pii-rile (pilt 2). Väle Nestor rebib ägedalt kaelarihma. Ta juba aimab, et varsti tuleb temal selgitada, kes jättis sala-

pärased jäljed piiriribale. Nestor on tark ja väga osav. Niisuguse kõrge plangu ületamine, nagu pildil 3, on temal naljaasi. Vabal ajal kogunevad piirivalvurid puhketuppa (pilt 4). Seni kuni rea-mees Bernikov ja jefreitor Odinoki malet mängivad, raamatuid loevad või muusikat kuulavad, valvavad piiri nende sõbrad-väeosakaaslased. Tal-veõhtutel läheb vara pimedaks, selle-pärast seatakse prožektor aegsasti töökorda (pilt 5). Niisuguse „suure la-

terna" abil näevad piirivalvurid öösel
niisama kaugele kui päeval ja meie
kõik võime oma kodudes rahulikult
uinuda – kutsumata külalised üle
piiri ei pääse.

Kus talvitab suvi?

GEORGI GRAUBIN

ON SUVITI KULAS
NII VAIKNE JA KUUM
JA ÖUEDEL KUIVAVAD
VAIGUSED PUUD.

HULK KOORMAID
JA KOORMAID
JA KOORMAID VEEL VIIVAD
KOLHOOSNIKUD METSAST,
ET KASVAKSID RIIDAD.

TALV KAASA TOOB TUISUD
JA LUMI ON MAAS
JA PAKANE PAUGUB
JA LÖÖTSUB PURGAA.

JÄÄB SUVI SIIS TUPPA,
SEAL SISSE END SEAB
JA TALVITAB MÖNUSALT
AHJUDE PEAL.

KUI JÄRVI
JA JÖGESID
AHELDAB JÄÄ,
KOLHOOSNIKUD RAIUVAD
KELDRI JAOKS JÄÄD.

KOLHOOSNIKUD UUESTI
KULASSE TEEL,
JÄÄKELDRISSE KULMA ON
VEDAMAS REED.

KUI LÄBI ON TALVE-
JA KEVADEKUUD
JA ÖUEDEL JÄLLE
ON SUVISELT KUUM,
SIIS SILMAPILK KELDRISSE
PEIDAB END TALV,
SEAL KULMAS JA PIMEDAS
MÖNUS ON TAL.

Tõlkinud HELJO MÄND

Illustreerinud V. TÖNISSON

ELAR KUUS

ATI PUNANE LILL

Kui alasti Ati, ürginimene, öösi aasal lebas, näpistati teda seljast. Ati vaatas: kedagi polnud näha. Samas näpistati teda säärest ja kostis hääl: „Olen hundil abiks – külmapoisi-jurakas. Sinust saab jääpurikas.“ Ati puges puude vahele, siis põösasse – külmapoiss järele. Ati peitis enda mäejalamil koopasse, külmapoiss ronis veidihaaval koopassegi.

Ati oli päeval hirve kütinud, tolle nahk vedeles ta kõrval. Päris kogemata suskas ta varbad hirvenaha alla. Kohe oli varvastel parem. Nad kutsusid teisi kehaliikmeid:

„Kobige kõik siia.“

Varsti oli Ati tervenisti naha varjus. Hommikul tõustes ei raatsinud ta oma kehakaitseset maha jätta, vaid võttis õlgadele. Et nahk ei kaoks, sidus ta tema rihmadega ümber kere, rihmade jaoks torkas terava kondikesega naha servadesse augud. See kondike oli Ati naaskel, nahk ta riietus.

Ja ikkagi ei lakanud külmapoiss Atit kiusamast. Kus ta hirvenaha vahel pilukese leidis, seal kallale kippus. Ati oli temaga üsna hädas.

Kord raius Ati kirvega koopa seinu siledaks. Seal kargas kirves varre tagant ära.

„Kuhu nüüd?“ hüüdis Ati kirvele.

„Metsa,“ vastas too. „Lasen jalga.“

„Miks ometi?“

„Sest et sina seod mind inetu vädiga varre külge, kuid su noal ja odal on varre jaoks kenad augud sees.“

Ati oli, jah, mõne noa ja oda luust valmistanud ning nende pidemed luuaukudesse pistnud. Ta töötas kirvele:

„Teen sulle samuti augu.“

„Sa ei jaksa.“

„Proovin.“

Ega muidugi Ati väikese naaskliga kivi sisse auku puurinud. Ta kasutas suuremaks naaskliks hirve sääreluud, selle püstitamiseks ehitas toigastest raami. Kui ta oma vibu nõõri paar korda ümber sääreluu mässis ja vibu sae kombel edasi-tagasi liigutas, käis luu kirve peal kord ühele, kord teisele poole ringi. Luu hõõrus nagu puur, eriti kui Ati sinna vahele liiva puistas. Nii-sugune oli tema esimene masin.

Puuriga töötas Ati päevad ja ööd, kogu nädala. Lõpuks oli auk valmis. Kirves oli oma augu peale nii uhke, et ei mõelnudki enam minema karata.

Atil oli rassimisest ka teistmoodi tulu: ta sai sooja. Kuumad olid koguni ta kirves ja puur. Ja kui ta kord kepikesega teiba sisse auku puuris, tõusis august suitsu. Ati keerutas, keerutas kepikest veel kiiremini ringi – august lõi leek välja.

Ati oli tuld juba näinud, pikseilmaga oli väikse mäni põlema süüdanud. Praegu kokkus ta siiski:

„Punane lill! Kas oled vaenlane või sõber?“

„Olen vaenlane, kui mind hooletusse jätad,“ praksus punane lill. „Kui mind hoiad, olen sõber.“

Ati hoidis punast lille hellalt, seadis ta keset koobast, toiduks kogus talle kuiva hagu. Külmapoiss aga kartis punast lille kui tuld ega julgenud koopasse sissegi kiigata.

Ati kõneles oma kätele:

„Täna teid, mu haralised hargikesed, et andsite mulle riistad ja riietuse, punase lille ja mugava kodu!“

Tal oli nõnda hea olla, et uinus. Kuni ta puhkab, oleme ka meie ilusti vait.

LUMESÕDA

RAIMO MÄNNIS

Algus kaanel

„Mina tahan ka sõdida!“
„Sina – sõdida?“ Ahto käis salli kaela toppides ringi ümber väikese venna.
„Hästi!“ otsustas ta lõpuks. „Hakkad moonamuretsejaks!“
„Ei, ma tahan ka sõdijaks!“ vaidles Rein. Aga teda ei võetud sõdijaks, sest alati pihta saades hakkas ta pillima. Nõnda jäi Rein sõdijate selja taha palle valmis pätsima.
Iga natukese aja järel jooksis Ahto moona võtma. Kord hoidis ta vaimustatult naerdes kõrva kinni:
„Eh, sain pihta!“
„Mina tahan ka!“ ütles Rein vaikselt ja solvunult.
Vaenlane tungis ägedalt peale. Ahto

mehed olid sunnitud puude varju tõmbuma. Juba olid nad Reinu kohale taganenud. Kuulid aina vuhisesid ja potsusid laskemoona valmistaja ümber.
„Mine ära!“ hõikas Ahto.
Rein aga võttis selle asemel sülle kolm-neli palli ja jooksis nendega venna juurde. Vaevalt sai ta need üle anda, kui midagi külma ja valusat vastu põske plaksatas, nii et müts maha kukkus. Kohe pärast seda nägi Rein venna kokkunud ja kaastundlikku nägu. Samas see nägu selgines. Rein tundis, et silmad jäid kuivaks, ja oli hirmus õnnelik. Ta oleks järsku nagu vaks maad pikemaks sirgunud. Ka Ahtole tundus vist nii, sest ta ütles kiirustades: „Mine kata paremat tiiba!“

Abimehed

Joonistanud E. VALTER

KES MA OLEN?

Matti Rannu

Juhtus selline naljakas lugu, et pisike kutsikas unustas ära, kes ta on.

„Olen vist kass,“ arvas ta. Aga kass, kelle juurde ta läks, oli kuri, vehkis käpaga ja turtsus. Ning kutsikas jooksis hirmuga minema.

„Võib-olla olen kana?“ mõtles ta. Ja proovis toksida teri. Kuid ta nina läks mulda täis ja suhu ei sattunud ivagi. Sealt läks mööda Jüri ja kutsikas hüüdis: „Olen hoopis poiss!“

Jüril oli kiire, ta lippas tuppa ja löi ukse põmdi kutsika nina ees kinni.

Siis käis kutsikas tükk aega nukralt õues ringi ega teadnud, mida teha. Igaks juhuks hüüdis ta paar korda kõvasti: „Ema!“ Aga keegi ei vastanud. Ainult lehm pööras oma imestunud nägu.

„Ei, lehm ma ei ole. Tema on liiga suur ja sööb rohtu,“ arutas kutsikas. „Puu ma ka ei ole, puu on maa küljes kinni. Linnud lendavad, seda ma teha ei oska. Kes ma siis ometi olen?“

Sel ajal sõitis maanteel majast mööda sõiduauto „Volga“. Kutsikas pistis talle tuhatnelja järele ja muudkui hüüdis: „Auh-auh! Kuhu sa tormad? Auh-auh! Ma püüan su kinni!“ Ta jooksis nii kiiresti, et jalad ei jõudnud enam järele, ning lendas uperpalli kraavi. Ent ta ei saanud haiget, sest kraavis oli pehme rohi.

„Auh!“ ütles ta veel kord ja ronis kraavist välja.

Äkki hüüdis kutsikas: „Oi, ma oskan ju haukuda! Ma olen koer, ma olen väike kutsikas Muki! Hurraa! Auh-auh!“ Ja ta jooksis rõõmsalt kodu poole tagasi.

Illustreerinud V. HURT

PALJU ÕNNE!

Enne
naistepäeva

OLIVIA SAAR

ME TILLUKE TUBA ON SALADUST TÄIS.
KELL RIIULIL KAVALA MUIGEGA KÄIB:
TA SALADUST TEAB,
SEDA ENDALE PEAB.
PILT VAIKIMISEST ON VÄSINUD JUBA,
KUID SÕBRA SALADUST HOIDA TA LUBAS,
SEST PEETRIKE VIILIB
JA LÕIKAB JA LIIMIB,
TEEB KINGITUST SALAJA TEMA.

NII RASKE ON SALADUST ENDAGA KANDA!
KUI KINGITUS TÄNA VEEL KÄTTE ANDA?...
KELL NOOMIVALT LÕÖB:
„POLE TÄISMEHE TÕO!
SA SALADUST HOMSENI HOIA!“

SIIS PEETRIST POISS EMA KÄEOTSAS RIPUB
JA TÄHTSAST UUDISEST RÄÄKIMA KIPUB:
„KELL SALADUST TEAB,
PILT SALADUST PEAB,
KA MINA SUURT SALADUST ENDAGA KANNAN,
ET KIREVA KARBI KINGIKS SULL' ANNAN.“

„TÄHEKESE“
NÄITELAVA

Pillekese
mure

ERIKA ESOP

PILLEKENE
MURRAB PEAD –
PILT EI TULE VÄLJA HEAI
AGA NAISTEPÄEVAL TEMA
TAHAB RÕOMUSTADA EMA.
LÕPUKS PABERILE PILLE
MAALIB UHE SINILILLE,
AGA LILLE KÕRVALE
USNA KAARDI SERVALE
MÄRGIB:

„SELLE LILLE
KINGIB SULLE
PILLE.“

Tallinna 14. Lasteaia laste ühine kleepimistö

Naistepäevalill

HELJO MÄND

EINO TAMBERG

Rahulikult, õrnalt

1. Maas põrandal on kirju lill, Kui i-lus lill, kui särav lill, ta
ku-na-gi ei närt-si! Me te-gi-me ta klot-si-dest, jah,
vär-vi-lis-test klot-si-dest, just ka-hex-san-dal märt-sil. 2. See
lill on naiste-päe-va-lill. Ta üm-ber
tee-me ringi me, ta üm-ber tee-me ringi me, ja
pä-rast ä-ra kin-gi-me-just ka-hex-san-dal märt-sil.

MAAS PÕRANDAL ON KIRJU LILL,
KUI ILUS LILL, KUI SÄRAV LILL,
TA KUNAGI EI NÄRTSI!
ME TEGIME TA KLOTSIDEST,
JAH, VÄRVILISTEST KLOTSIDEST,
JUST KAHEKSANDAL MÄRTSIL.
REFRAAN:
SEE LILL ON NAISTEPÄEVALILL.
TA ÜMBER TEEME RINGI ME,
TA ÜMBER TEEME RINGI ME,
JA PÄRAST ÄRA KINGIME –
JUST KAHEKSANDAL MÄRTSIL.

MAAS PÕRANDAL ON KIRJU LILL:
KUI ILUS LILL, KUI SÄRAV LILL,
TA KUNAGI EI NÄRTSI!
ME KASVATAJA UTLEB: „AH!
KUI TORE LILL!” NING MEIE KAH
KÕIK KOORIS: „TORE JAH!”
REFR.

TÄHELEPANU,
„TÄHEKESE“
SÕBRAD!
KAS TE OLETE
JUBA MEIE
JONISTUS-
VÕISTLUSELE
TOREDAID PILTE
TEGEMA HAKANUD?
TÖÖDE
ÄRASAATMISE
VIIMANE TÄHTAEG
ON 5. MÄRTSI!
OOTAME TEIE
KÕIGI
JONISTUSII

PRANTSUSE
RAHVAJUTT

Lugu kahest loomast

Ühes külas elas mees, kes armastas tihti luisata.

Kord jutustas ta, et tal on väga tark koer, targem kui mõni inimene.

„Uskuge mind, läksin metsa ja tahtsin lõket teha, aga olin unustanud tikud koju. Siis saatsin oma koera koju neid tooma ja ta tuli ülesandega hästi toime.“
„Oh, see ei ole midagi!“

ütles teine külamees.
„Kuidas nii?“

„Minul on üks oinas, kes on targem kui teie koer. Igal õhtul annan talle mingi ülesande.“

„Ja siis?“

„Siis võin kindel olla, et ta seda ei unusta, sest enne magamaminekut teeb ta oma saba sisse sõlme!“

Valge jänes

Valge nirk kükitas lumes. Valge jänes tuli hüpates. Ja kuna ta nirki ei märganud, jooksis sellele otsa.

Nirk sai kole vihaseks ja löi hambad jänesele jalga. Jänes kaebas nirgi peale karule, tookordsele kohunikule.

„Nirk, miks sa jänest hammustasid?“ päris karu karmilt.

ALTAI
MUINASJUTT

ja valge nirk

„Ma ei teadnudki, et see oli jänes. Ta on valge – kuidas ma pidin teda lumes märkama? Ja pealegi, miks ta jooksis mulle otsa?“

„Jänes, miks sa nirkile otsa jooksid?“

„Ma ei teadnud, et see oli nirk. Ta on samuti valge – kuidas ma pidin teda lumes märkama?“

Karu jäi mõttesse: „Nirk ei

ole süüdi, aga jänes pole ka süüdi. Mis nendega teha?“

Ta haaras jänesel kõrvadest ja nirkil sabast ning raputas mõlemaid.

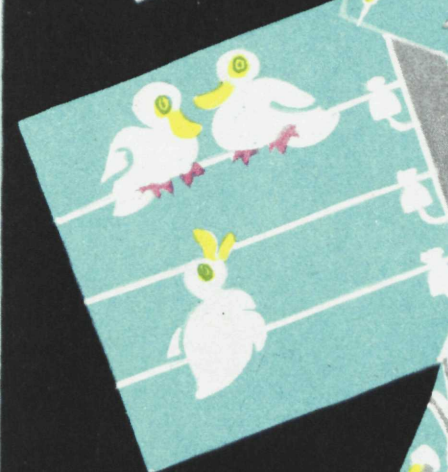
Aga kuna karu käpad olid mustad, jäid nirkil sabale ja jänesel kõrvadele mustad otsad.

Nüüd võivad nad lumes teineteist õigel ajal märgata.

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

MIS SIIN
ON VALESTI?

KUS ON JÄNESED?

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

PÕHJANAEL

VÄIKE VANKER

SUUR VANKER

Õine
taevas

Kui palju on öises taevas tähti! Ja kui ilusad nad on! Mõned tähed on hästi heledad ja hakkavad kohe silma. Teised on jälle tuhmid, nii et silm taevavõlvil neid vaevu seletab. Ka värvuse poolest on tähed üksteisest erinevad. Kõige rohkem on sinakasvalgeid ja kollakaid tähti. Aga mõne värvus on hoopis punakas. Uht niisugust kutsutakse vana-araabiakeelse nimetusega Aldebaran. See tähendab „sõnni silm“. Ja tähti, mille hulgas Aldebaran asub, nimetatakse Sõnni tähtkujuks.

Taevavõlvil on mõnes kohas tähti tihedalt koos. Üks niisugune täheparv on inimestele tuntud Sõel. Õerav silm näeb selles kuut või seitset tähte. Pikksilmaga vaatlemisel võib aga näha selles sadu väikesi tähekillukesi.

Heida korraks pilk põhjapoolsele taevavõlvile. Sa näed seal niisugust tähtkuju, nagu on näidatud joonisel. See tähtkuju on Suur Vanker. Nüüd on sul kerge üles leida Väikese Vankri tähtkuju. Seal asub kaunis hele täht, mis on alati põhja suunas. Sellepärast kutsutakse teda Põhjanaelaks.

Mis need tähed on? Teadlased on leidnud küsimusele vastuse. Tähed on päikesed. Niisamasugused nagu meie Päike. Kuid väikesed näivad nad sellepärast, et on maakerast kaugel. Küllap sa oled imetlenud ülipeenikest ämblikuvõrku. Poolest lauasahtlitäiest ämblikuvõrgust piisab, et tõmmata võrguniit ümber maakera. Kui palju vajaksime ämblikuvõrku, et tõmmata niit maakerali kõige lähemale tähele? Nii palju ämblikuvõrku, et selle vedamiseks läheks tarvis kaubarongi, mis ulatuks Tallinnast Tartu.

Vaata, nii kaugel asuvad meist tähed, mis pilvitus öötaevas säravad kui silmad.

ROOPI HALLIMÄE

Kindlasti oled kuulnud, et pioneeridel käib praegu hoogne võistlus. Iga rühm püüab paremini õppida, tuua rohkem kasu kodumaale, elada lõbusalt ja huvitavalt.

Tänavu möödub nelikümmend aastat pioneeriorganisatsioonile Lenini nime andmisest. Seda sündmust pioneerid oma võistlusega tähistavadki.

Oktoobrilastele on Lenini nimi niisama kallis nagu pioneeridele, sellepärast aitavad nad kõikjal pioneeride võistlusele kaasa.

Kas sina oled ka aidanud?

Täheke

UNO

LEIES

METROO

TÄNA MA JUTUSTAN
SELLISE LOO:
ELAS KORD MUTT,
KEL OLI METROO!
NII NAGU MOSKVAS,
KUID LUHEM JA PISEM –
SELLE TA KAEVAS
JA EHITAS ISE.

NUUD SEE METROO
JUBA KÄIGUS TAL ONGI –
SÕIDAVAD TREPID
JA SÕIDAVAD RONGIDI
JAANIUSS-RONGIJUHT
VALJUSTI TEATAB:
„RONG UHE MINUTI
JAAMADES PEATUBI!“

Kõhis metsas

Ühel pärastlõunal laskis tähe-
kesejuht Tiit oktoobrilastel hästi
soojalt riidesse panna. Siis ta
ütles:

„Täna läheme valget raamatut
lugema.“

Kui lapsed Tiidu kannul õue
jõudsid, said nad kohe aru, mida
nende suur sõber mõtles. Kõ-
vakülmunud lumekoorikule oli
elmisel õhtul langenud pehme
lumevaip. Ja kes pärast seda

aias, heinamaal või metsas lii-
kus, jättis sinna oma jäljed.
„Siin on vares hüpnud,“ luges
Tiit lumeraamatust ja näitas las-
tele vaat niisugust kirjarida:

„Siin on hiireke uidanud,“ tea-
dis Tiit, ja kõik uurisid suure kivi
ümber vaat niisugust kirjarida:

Kolmanda kirjutaja kohta tuli
lastel juba ise midagi lume-
raamatust välja lugeda. Nad
kummardusid vaat niisuguste
jälgede kohale:

„Metsast tuli, metsa läks!“ luges
Paks-Priidu.

„Jooksis suurte hüpetega,“ mär-
kas tuttmütsiga Tiit.

„Ja tühja kõhuga,“ täiendas
Väike-Anu. „Ei ta saanud aia-
st midagi. Meie pioneeridega pa-
nime ju kõigile õunapuudele
kuuseoksad ümber.“

Haavikuemanda jälgi mööda
suundus täheke metsa poole.

„Talvel, kui lumi sügav või kõva
koorikuga kaetud,“ rääkis Tiit,
„tulevad metsaelanikele rasked
päevad. Siis on neile suureks

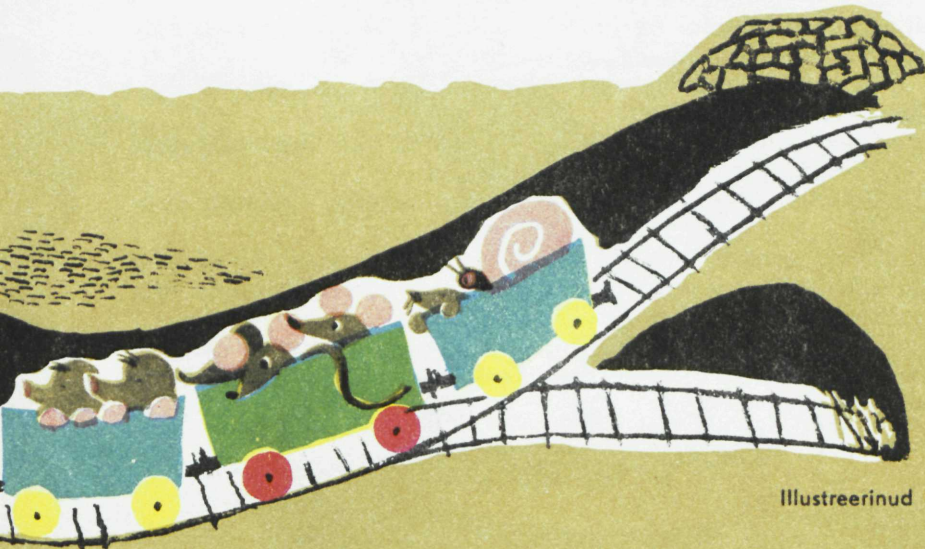
abiks iga inimeste toodud toidu-
pala. Meie rühma pioneerid ot-
sustasid siinse metsa kitsed,
põldpüüd ja jänesed oma hoolde
võtta. Mis te arvate, kui teie ka
aitaksite?“

Niisuguse jutu peale ütles terve
täheke kõvasti „jaa“, aga Metsa-
vahi Mikk hakkas palitunööpide
kallal pusima. Varsti nägid kõik,
miks Miku palit eest kangesti
puhevile hoidis. Mikul oli põues
pisike kapsapea – jäneste
maiusroog. Paks-Priidu tõmbas
taskust paki porgandeid. Aga
Tiit ise tõstis õlgadelt seljakoti
ja sellesse oli tuubitud paras
pahmakas ristikkeina.

Seda need poisid siis enne õue-
tulekut sosistasid!

Kapsapea ja porgandid pandi
jänesejälgedele, heinasületäis
viidi metsa alla haralise männi
vahele. Lumeraamat näitas, et
selle ümber olid kitsed-teravsõ-
rad luusunud.

Siis asusid matkamehed kodu-
teele.

SOIDAVAD MUTID
JA SOIDAVAD HIRED,
SOIDAVAD KÕIK,
KELLEL TULINE KIIRE.
TIGUGI RUTTU
TÕULE SAAB MINNA,
VAREM TA ALATI
HILINES SINNA ...

„TORE, ET MUTT
TEGI METSA METROO!“
KIIDAVAD SÕITJAD
ALATI KOOS.
MUTT AINA TOOTAB
JA VARSTI PEAKS SAAMA
VALMIS TA JÄLLE
TOREDA JAAMA.

Kuuba

KUUBA ON VABADUSE MAA,
KUUBA ON IMEILUS MAA.
KAPITALISTID TA KALLALE TULID,
KUID PATRIOODID SEAL VALVEL OLID:
TORMASID JULGESTI VÕITLUSSE KÕIK,
KAPITALISTID KÕIK VÄLJA NAD LÕID.
KUUBA ON VABADUSE MAA,
KUUBA ON IMEILUS MAA.

8-aastane VOLODJA SMOILOV

KOOLI- LINNAKE

Ema tahab Carmelot kooli viia. Kuid poiss nutab ja kipub koju tagasi.

„Ära ole rumal!“ sõitleb ema. „Pühi silmad kohe kuivaks!“ Neile tuleb vastu kohevate juustega, naeratav tütarlaps. Võtab Carmelot käest kinni ja ütleb: „Mina olen õpetaja. Lähme kooli vaatama! Pärast ütled, kas tahad siin õppida.“

„Ei taha, ei taha!“ nuksub poiss.

„Kuidas ei taha?“ imestab õpetaja. „Kas sa tead, et oli aeg, kus ainult vähesed kuuba lapsed said koolis käia. Kõik tahtsid õppida, kuid koole oli vähe ja lõpuks needki suleti. Põletati raamatuid ja lõhuti õppevahendeid. Siis vabastas rahvas Fidel Castro juhtimisel oma maa mõisnike ja kapitalistide võimu alt. Fidel Castro istus traktorile ja purustas kasarmuid ümbritseva müüri. Seal, kus varem olid sõdurid, avati kool. Linnades avati palju koole, küladesse tulid õpetajad. Vanad ja noored, kõik, kes ei osanud lugeda ega kirjutada, hakkasid õppima. Meie maal ei ole enam kirjaoskamatuid. Ka sina pead õppima!“ Carmelo läheb õpetajaga ees, ema tuleb järel. Palmide ja

seedripuudega äärestatud tee viib valgete hoonete juurde. Need kerkivad puude vahelt poolkaare kujuliselt kolmes reas.

„See on koolilinnake!“ ütleb õpetaja. „Väiksemates majades on klassid, suuremates elavad õpilased. Ülemisel korrusel on magamisruumid, alumisel söökla ja mängutoad.“

Nad lähevad edasi. Hooneteringi keskel on suur spordiväljak ja veel mitu maja.

„See on planetaarium,“ näitab õpetaja. „Seal räägitakse lastele taevatähtedest. Aga see on kontserdisaal ja see – haigla. Näed, mis kõik koolilinnakeses on!“

Koolilinnakese lähedal on juurviljaaiad. Carmelo näeb seal töötamas omasuguseid väikesi, poisse ja tüdrukuid.

„Ka sina hakkad juurviljaaias töötama,“ ütleb õpetaja. Ta näitab käega: „Vaata sinna!“

Carmelo vaatab. Eemal põllul on traktor ja veel mitu põllutöömehet. Neid juhivad vanemad õpilased.

„Lapsed harivad põldu ja saavad saagi endale,“ seletab õpetaja.

Pärani silmi vaatab Carmelo lõbusalt töötavaid lapsi. Ta ei taha enam koju tagasi minna. Tahab koos teiste lastega õppida neis valgeis majades ja töötada põldudel.

„Nii on õige,“ naeratab õpetaja. „Õppimata ei saa targaks ja tööta ei tule oskus. Kuuba vajab neid, kes palju teavad ja palju oskavad.“

EINO TALI

Kas sa oled lumememme teinud? Aga lumest saab ka loomi ja linde meisterdada!

Kui alustad tööd, siis kõigepealt puhasta või talla endale sile plats valmis. Sügavas lumes on ju raske töötada. Siis veereta mitmes suuruses lumepallid valmis, et oleks käepärast võtta.

Lumememme ja karu jaoks tõsta kolm palli ülestikku – kehaks suuremad, peaks väiksem pall. Karul täida alumiste suurte pallide vahe lumega ja pane külge käpad, kõrvad ja söetükist ninaots. Lumememm saab lõbusam, kui talle teha paksemast paberist värviline müts. Jänes ja kass sea pallidest kokku ja silu üle. Seal, kus pallid hästi püsida ei taha, kinnita need puupulgaga.

Siili, kilpkonna ja krokodilli tegemiseks tõsta kõigepealt kehapallid kohale, täida vahed lumega ja vooli õige kuju välja. Siis alles pane jalad ja pea. Siili okasteks kasuta oksaraage. Krokodilli ja kilpkonna saab krobeliseks lamedate lumepallidega.

Jänese ja krokodilli silmadeks lõika porgandi jämedamast otsast rattad. Porgandijupp pista pardile nokaks. Kassi ja jänku vurrud saad luuaraagudest. Krokodilli suhu võid pulkadest hambad pista.

Pildil on kassi silmad tehtud söekillust. Mõttele ise välja, millest kassile rohelised silmad teha!

„TÄHEKESE“

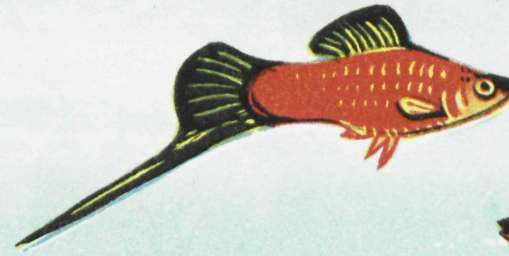
AKVAARIUM

LEPAMAIM

Ta elab kiire vooluga liivase põhjaga ojas või väikeses jões. Selg ja küljed on pruunika, musta või roheline värvitooniga. Keha külgedel on lai must jutt, kõht läigib hõbedaselt. Kevadel saab lepamaim uue värvirikka ülikonna. Tema kõhualune muutub siis tumepunaseks.

Lepamaim võid sa ise ojast pudeli või kahvaga püüda. Nad armastavad hulga-kesi koos ujuda. Sellepärast too akvaariumisse kolm-neli lepamaimu. Akvaarium kata pealt klaasiga, muidu võivad kalakesed sealt mänguhoos välja hüpata.

Lepamaimu suu on väike. Ta sööb ainult ussikesi, vesikirpe ja taimede küljest vetikaid. Sa võid teda sööta ka väikeste mullausside ja loomalihakaapega.

OGALIK

„Ei ole kuulnud, et kalad pesa ehitavad,“ ütlevad paljud lapsed. Kuid ogalik, kellel on seljal kolm teravat oga, ehitab pesa. Ogalik elab ojades, kraavides, jõgedes, allikavees ja merelahtedes. Sealt saad teda kahvaga kergesti kätte. Ta kõht on alati tühi, sellepärast sööb ta palju kalamaime ja muid väiksemaid veeloomi.

Ogaliku kõht on hele, selg tume ja keha külgedel on luukilbikesed. Kevadel muutub isakala selg eresiniseks ja kõhualune vaarikpunaseks. Siis ehitab ta veekogu põhja taimedest kerakujulise pesa. Pesasse läheb emaogalik marja heitma.

Akvaariumis peab olema palju veetaimi. Pane sinna kaks-kolm ogalikku ja jälgi, kuidas nad elavad.

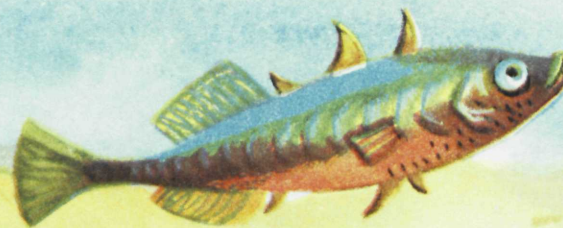
MÕÖKSABA

Teeme tutvust ka külalisega Lõuna-Mehhikost. See on mõöksaba. Pikk mõögataoline saba on isakalal, emakalal mõõka ei ole. Need kalad on väga värvirikkad – punased, rohelised ja kirjud.

Akvaariumis elavad mõöksabad hästi ja paljunevad kiiresti.

*

Kuid ära neid kalu ühte akvaariumi pane. Sest lepamaim ja ogalik ei saa teineteisega üldse läbi ning lähevad kohe tülli. Mõöksaba peab olema jälle sellepärast eraldi akvaariumis, et ta tahab palju soojemat vett kui meie kodumaa kalad.

Tuisk

KALJU KANGUR

KÜLL ME ÕUEL MARUTABI
TUIISK PEAB KLAPERJAHTI,
MÄNNIOKSTELT HARUTAB
LUMELONGU LAHTI.

JUBA KOIDUAEGU TA
AGARALT SEAL RASSIS.
AGA LÕNG ON PRAEGU KA
SIKRI-SAKRI SASSIS.

*Mati aitab
talvel tulla*

VENDA SÕELSEPP

MATILE EI TULE UNI,
MÖTLEB SOOJA TEKI ALL:
MIKS EI SAJA JUBA LUMI?
AMMU ON KALENDRIS TALV.

TEMA OOTAB PIKISILMI,
MILLAL ÜKSKORD SUUREKS SAAB.
PÕHJANABAL KESET PILVI
LENNUKIL SIIS KIHUTAB.

KAASAS ON TAL SITKED VÖRGUD,
PÕUAB PILVI TOSINA.
KUIDAS NEMAD KA EI TÕRGU –
KAASA VEAB NEID LOHINAL.

Illustreerinud V. KOTKAS

SEAL TA VALLA PÄASTAB LUME,
KUS ON MÕNI VAIKEMES,
KELLE SÜDANT PUREB MURE:
MILLAL TULEB SUUSATEE?

LASEB SADADA, ET PIISAB,
SADAGU VÕI TERVE PÄEV!
LASEB ROHKEMGI, JA SIIS SAAB
LUMEMEMME, KELGUMÆ.

SIIS TA UINUS. ÕÕSEL LUMI
PILVEONU LABIDALT
SEKORD SIISKI MAHA TULI
ILMA MATI ABITA...

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 2 – 1964.
Toimetuse kolleegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, L. Põhi, H. Raigna.
Toimetaja asetäitja O. Saar. Kunstiline toimetaja E. Pikk.
Toimetuse aadress: Tallinn, EKP Keskkomitee Kirjastus, Lauristini 1, tel. 422-28. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Esikaanel A. SALDRE illustratsioon
jutustusele „Lumesõda“

Laduda antud 2. I 1964. Trükkida antud 30. I 1964. Trükiarv 47 000. Paber 60×90, 1/8. Trükiprooginaid 2. Arvutusprooginaid 3.15. MB-00729. Tellimise nr. 8. Trükikoda „Oktoober“, Tallinn. Tartu mnt. 41. Журнал «Звездочка». На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии

Tere, lapsed!

Mäletate, novembrikuu „Täheke“ tagakaanel olid pildid kahest tüdrukust ja haigest oravast, mille järgi tuli jutuke kirjutada? „Mäletan, sest ma ise kirjutasin ka nende piltide järgi jutu,“ vastavad praegu kindlasti teist paljud. Jah, tõesti, jutte tuli toimetusse hästi rohkesti. Kokku saabus neid 421. Kui ma kõik jutud üksteise otsa panin, siis sai neist kohe kõrge virm.

Kõige väiksem jutusaatja oli 4-aastane Mati Vee Tallinnast. Tema muidugi ise veel kirjutada ei oska, kuid ta jutustas, mida piltidel nägi, ja ema kirjutas selle üles. Mati jutt oli niisugune:

„Elas kord üks tüdruk Alvi. Ta läks jalutama. Koer Meeli jooksis temaga kaasa. Teel nägi Alvi oma sõpra Liliat. Lilianil on ju patsid ja Alvil on ka patsid. Nad läksid metsa lehti korjama. Kutsu uuris ka lehti, nuusutas maad ja leidis orava. See oli pisike ja haige, ei saanud ronida. Tal oli valus ja hunt võis tulla ja ta ära süüa. Alvi ja Lilian päästsid orava. Nad võtsid orava sülle, viisid tuppa ja sidusid tal jalad kinni. Need lapsed olid mängult arstid. Nendel olid oktoobrilaste märgid. Nad olid head lapsed. Nüüd on orav juba natuke suur. Ta oskab

juba ronida puu otsa. Ta on terve ka. Lapsed viisid ta metsa tagasi, sest orav elab seal. Orav on nii ilus loom!

Kui Mati jutt sai otsa, küsis ema: „Misa jutu nimeks paned?“ Mati küsis vastu: „Kas jutt on poiss või tüdruk?“

Nõnda jäigi Mati jutt nimeta, sest see pole poiss ega tüdruk.

Luula Kailil Saaremaalt Mustjala 8-kl. Koolist aga juhtus päris tõesti niisugune lugu, nagu meie piltidel oli kujutatud. Lugege siin Luula juttu:

Minu leid

Oli sügisene päev. Läksin metsa lehti korjama. Sammi tuli kaasa. Korjasin ilusaid lehti. Äkki märkas, et Sammi oli kadunud. Hakkasin teda otsima. Varsti kuulsin koera haukumist. Läksin vaatama, kelle peale Sammi haugub. Sammi haukus, aga kedagi polnud näha. Läksin veel lähemale ja siis nägin põõsas haiget oravat. Tal oli käpp katki. Võtsin orava sülle ja viisin koju. Kodus sidus isa orava haige käpa sidemega kinni. Tegin oravale ka puuri. Möödus neli kuud ja orava käpp sai terveks. Läksin metsa ja lasin orava lahti. Orav käis veel mitu korda meie juures. Mul oli väga hea meel, et ta oli jälle terve.

Hille, Eve ja Aimi Martinson Rapla rajooni „Vambola“ kolhoosist kirjutasid oma jutu juurde veel ka salmi. Niisuguse:

Orav

Orav keksib kuuse peal.
Väga rõõmus on ta seal,
sest ta ruttu terveks sai.
Sabaga teeb lastel' pai.

Kõik teised jutud olid samuti toredad. Meeldisid hästi. Aitäh kõigile kirjutajatele!

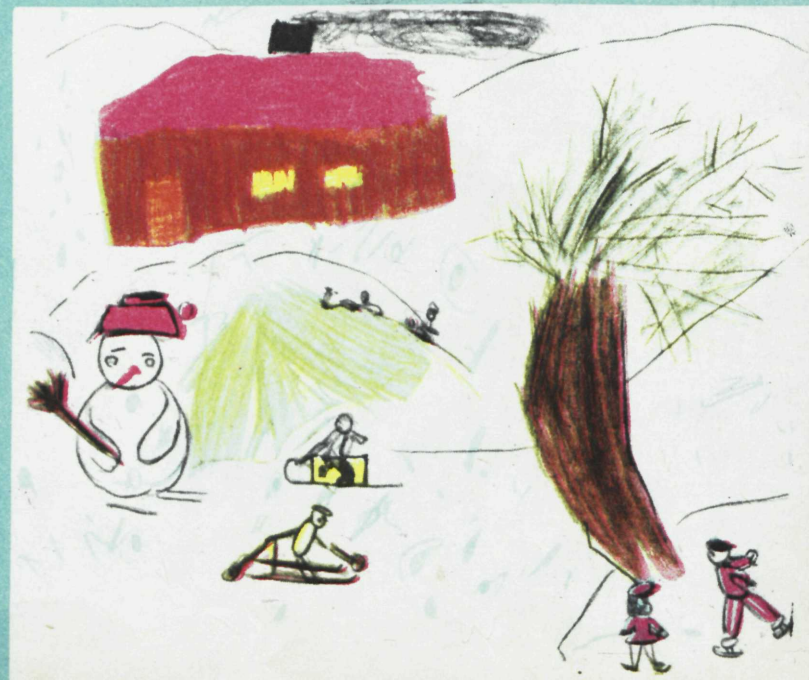
Auhinnaks raamatu saadan seekord kahekümnele jutusaatjale – 4-aastasele Mati Veele Tallinnast, Luula Kailile Mustjala 8-kl. Koolist, Hille, Eve ja Aimi Martinsonile Rapla raj. „Vambola“ kolhoosist, Mailis Kesnerile

Järva-Jaani Keskkoolist, 5-aastasele Tea Parisalule Tartu rajoonist, Jaak Kännule Tartu 10. 8-kl. Koolist, Sirje Postile Kohtla-Järve 4. 8-kl. Koolist, Maarika Fuchsile Rapla Keskkoolist, Eneken Goldbergile Tallinna 7. Keskkoolist, Irma Tahurile Paide Keskkoolist, 7-aastasele Rita Sapožninalle Tallinnast, Esta Kraanerile Sürgavere 8-kl. Koolist, Külli Koidule Himmaste Algkoolist, Lele Laanemetsale Tallinna 4. Keskkoolist, Lii Aljastele Järve Keskkoolist, Rein Rannapile Tallinna 2. Keskkoolist, Dagmar Abramovale Tartu 3. 8-kl. Koolist, Helmut Kurvitsale Elva Keskkoolist, Aili Visnapuule Fr. R. Kreutzwaldi nim. Võru Keskkoolist ja Viive Saarele Rida 8-kl. Koolist.

Ma olin väga rõõmus, et jutukirjutamise võistlus nii paljudele meeldis ja nad jutu kirjutasid. Sellepärast mõtlen, et tuleks uus jutuvõistlus välja kuulutada. Seda ma varsti teengi. Nüüd aga hakkam mõtlema, missugune peaks uus võistlus olema. Piltide järgi ei ole enam huvitav. Küll ma midagi ikka välja nuputan!

Nägemiseni!

Teie Täheke

Ülal: „Puškini muinasjutt“ – joonistanud 11-aastane NATAŠA DALIOT Ukrainast. Paremalt: „Talv“ – joonistanud 6-aastane SZILVIA PETKY Užgorodist.